

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a Mgr. Bc. Ondřeje Šafránka ve věci

žalobce: M. B., narozen X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. 10000/6751784/25/352/VS ze dne 4. 8. 2025

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 24. 6. 2025 Územní správa sociálního zabezpečení pro Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj (dále jen „územní správa“) nevyhověla žalobcovým námitkám podaným proti výkazu nedoplatků ze dne 29. 5. 2025. Žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 4. 8. 2025.
2. Žalobu proti zmíněnému rozhodnutí žalované, jež byla původně součástí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem územní správy, soud vyloučil k samostatnému řízení usnesením ze dne 4. 2. 2026, č. j. 141 A 28/2025-113, které nabylo právní moci dne 15. 2. 2026.

Žaloba a další žalobcova podání

3. V žalobě žalobce uvedl, že se narodil na území Československé socialistické republiky (dále jen „ČSSR“) a je jejím občanem. ČSSR podle žalobce nadále *de iure* existuje, neboť „*zánik státu musí být právně řádně ukončen a potvrzen, což se nestalo*“. Namítal, že nikdy nebyl vydán žádný právní akt, který by zakládal přechod státního občanství občanů ČSSR na státní občanství České republiky. Tvrdil, že podle výkladu ústavních zákonů č. 81/1990 Sb., o změně názvu Československé socialistické republiky, č. 101/1990 Sb., o změně názvu Československé federativní republiky, č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky, a zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, neexistuje právní základ pro tvrzení, že by se žalobce stal občanem České republiky. Žalobce trval na tom, že tento právní status mu nebyl nikdy individuálně udělen a nebyl vydán žádný právní akt, který by jej prokazoval.
4. Podle žalobce jedná územní správa prostřednictvím osob, které nebyly schopny doložit, že nabyly státní občanství České republiky. Připomněl, že státní občanství je jednou z podmínek výkonu veřejné funkce podle § 25 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, (dále jen „zákon o státní službě“). Doložení tohoto právního titulu žalobce výslovně požadoval ve své námitce, územní správa však na to podle něj nereagovala a občanství jednajících osob neprokázala. Žalobce dodal, že občanské průkazy a jiné doklady včetně rodných listů nejsou veřejnými listinami ve smyslu § 567 a § 568 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „občanský zákoník“), neboť postrádají podpis oprávněné osoby a nevychází z individuálního právního úkonu. Pokud neexistuje právní akt získání občanství, nelze podle žalobce údaj o občanství v těchto dokladech považovat za pravdivý.
5. K rodným listům žalobce rovněž poznamenal, že údaj o pohlaví je uveden zkratkou „F“, což není zákonné označení pohlaví v českém právním řádu. Doplnil, že vyhláška č. 207/2001 Sb., která používá zkratky „M“ a „F“, nesmí měnit nebo omezovat význam zákonných pojmů a že přednost musí mít výklad podle zákona. Písmena „F“ nebo „M“ jsou podle žalobce navíc neúřední, nečeská a neosvědčují právně jednoznačně, že dotčená osoba je žena ve smyslu českého právního řádu. Žalobce připomněl, že veřejná listina musí být pravdivá, srozumitelná, vydaná v úředním jazyce a jednoznačná, jinak nesplňuje definici veřejné listiny podle § 134 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále jen „o. s. ř.“). Z těchto důvodů podle žalobce rodný list neosvědčuje „*právní skutečnost o pohlaví osoby*“ a nemůže být použit jako důkaz právního postavení.
6. Žalobce dále namítal, že se v České republice nenacházejí zákonné peníze, a proto jakékoli pohledávky státu nelze považovat za zaplatitelné v souladu se zákonem. Státní a veřejná moc totiž podle žalobce není oprávněna přijímat jiné prostředky než ty, které jsou v souladu se zákonem. Žalobce vysvětlil, že bankovky vydané Českou národní bankou se vyobrazením státního znaku odchylují od zákonné podoby stanovené zákonem č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky, (dále jen „zákon o státních symbolech“). Pokud užitý státní znak není státním znakem podle platných právních předpisů, nemohou být podle žalobce bankovky zákonnými penězi ve smyslu § 16 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, (dále jen „zákon o České národní bance“). Dodal, že ani mince nemohou být považovány za zákonné peníze ve smyslu zmíněného ustanovení, pokud neobsahují zákonný státní znak a obsahují figury, které jsou za státní znak označeny, aniž by jím skutečně byly. Heraldické stylizace nejsou podle žalobce přípustné, neboť zákon o státních symbolech upravuje konkrétní povolené použití a barevné zpracování státního znaku. Žalobce současně odmítl možnost bezhotovostního plnění, neboť zůstatek na účtu není zákonným platidlem a převod

lze právně uznat jen tehdy, je-li směřitelným za zákonné peníze. Uzavřel, že pokud správní orgán přijímá nebo vymáhá peníze, které nejsou v souladu se zákonem, jedná mimo zákon a překračuje zákonný rámec své pravomoci. V tom žalobce spatřoval porušení § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „správní řád“) a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

7. S odkazem na zásadu „není daně bez zákona“ (čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod) žalobce konstatoval, že daňové či odvodové povinnosti lze ukládat jen tehdy, pokud zákon jednoznačně stanoví osobu povinnou k plnění. Zdůraznil, že není ani občanem České republiky, ani cizincem, a proto není právní důvod, proč by měl být považován za osobu samostatně výdělečně činnou ve smyslu § 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) nebo za poplatníka podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, (dále jen „zákon o pojistném“). Žalobce vysvětlil, že je registrován jako osoba samostatně výdělečně činná pouze proto, že to zákon nezakazuje. Dodal, že tato registrace je pouhou správní evidencí a sama o sobě nezakládá právní povinnost platit odvody, pokud chybí zákonný podklad této povinnosti – státní občanství nebo status cizince. Podle žalobce je cizincem osoba, která má státní příslušnost jiného existujícího státu, než je stát, na jehož území pobývá. Žalobce uzavřel, že pokud Česká republika neprokáže, že je právním nástupcem ČSSR a že existuje právní akt o přechodu občanství, zůstává občan ČSSR občanem ČSSR a není cizincem, protože mu žádný jiný stát „mimo území“ občanství nedal. Podle žalobce proto po něm územní správa vymáhá pohledávky neoprávněně a nezákonně.
8. V doplnění žaloby ze dne 7. 6. 2025 žalobce namítal, že není osobou, na kterou lze vztahovat povinnost k platbě. Současně zdůraznil, že každé jednání státu musí být učiněno konkrétní fyzickou osobou, která má zákonné oprávnění jménem státu jednat. Bez takového právního úkonu nelze podle žalobce uznat, že stát jednal.
9. Podáním ze dne 11. 6. 2025 žalobce znovu doplnil žalobu. Poukázal na sdělení České národní banky, že se na bankovkách a mincích nenachází státní znak České republiky. Odmítl argumentaci České národní banky o uměleckém ztvárnění znaku, technických omezeních a meziresortním připomínkovém řízení. To podle žalobce nemá právní sílu měnit obsah zákonů nebo zmocnění daná zákonem. Zdůraznil, že Česká národní banka je oprávněna určovat vzhled bankovek, nikoli však podobu státního znaku.
10. V podání ze dne 23. 8. 2025 žalobce nově napadl též rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2025. V dalším podání ze stejného data uvedl, že Česká republika nevznikla na základě platného právního aktu zajišťujícího právní kontinuitu občanství. Právní řád České republiky tak podle žalobce nebyl vytvořen občany tohoto státu, a veškerá „*normotvorba je proto právně neplatná*“. Žalobce namítal, že dobrovolná registrace osoby samostatně výdělečně činné není bez dalšího právním souhlasem se systémem. Vysvětlil, že registraci provedl pod vlivem omylu o právním základu existence České republiky a v domněnání, že je jejím občanem. Dodal, že „*pozdější právní zjištění tento omyl vyvrátila*“. Podle žalobce je proto právní jednání (registrace) neplatné podle § 583 a násl. občanského zákoníku; pravděpodobně šlo o lest ve smyslu § 584 odst. 2 občanského zákoníku. Žalobce konstatoval, že veřejná moc nesmí vyvozovat právní důsledky z aktů učiněných v omylu a že dobrovolné jednání pod nátlakem nebo v omylu nezakládá legitimitu. Poznamenal, že jeho občanský průkaz nemá charakter veřejné listiny, neboť není podepsán odpovědnou osobou, nebyl výsledkem právního aktu a není „*ověřitelným důkazem totožnosti*“. Bez prokázání totožnosti přitom úředník nemohl se

žalobcem učinit platné právní jednání. Z tohoto důvodu je podle žalobce jeho registrace právně neplatná.

11. Žalobce tvrdil, že výkon živnosti automaticky neznamená uznání pravomoci určitého režimu nebo přistoupení na závazky, které z něj údajně plynou. Svobodný člověk není podle žalobce povinen se nechat registrovat nebo „*přistupovat k cizí právní fikci*“, aby měl právo pracovat. Opačný přístup označil žalobce za popření přirozeného práva na svobodu a obživu. Uvedl, že bez registrace jako osoba samostatně výdělečně činná by nemohl legálně obchodovat, fakturovat nebo získávat zakázky, protože obchodní partneři, instituce a úřad jsou systémově nastaveni tak, že spolupráci bez formální registrace neumožňují. Svoboda jednotlivce je tak podle žalobce fakticky podmíněna přijetím registrace v režimu, který není legitimní ani zákonný. Žalobce zdůraznil, že nejde o skutečně dobrovolné právní jednání, ale o vynucený úkon, jehož smyslem je přežití v ekonomickém systému, který odmítá uznat jakoukoli jinou formu legitimní obživy. Takto přijatý právní režim nemůže být podle žalobce považován za právně závazný pro jednotlivce, kteří byli k účasti na něm přinuceni tím, že by jinak nemohli existovat jako svobodné osoby v rámci společnosti.
12. Podle žalobce není podnikání vázáno na občanství, ale právní vztah se státem ano. Konstatoval, že Česká republika není právně způsobilá vynucovat dodržování svých zákonů vůči němu, neboť jejím občanem nikdy „*právně existujícím způsobem*“ nebyl, žádný platný právní akt mu nepřiznal občanství. Dodal, že Česká republika nemůže vynucovat dodržování svých zákonů osobami bez jejího občanství, pokud ho ze zákona mít musí. Žalobce shrnul, že z podnikání mu nemohla vzniknout právně vymahatelná povinnost vůči subjektu, jehož existence nebyla právně platně konstituována.
13. Žalobce trval na tom, že občanství České republiky nevzniklo právním aktem, a žádný občan tak nemůže být zákonodárcem ani vykonavatelem moci v tomto státě. Z tohoto důvodu jsou podle žalobce veškeré právní akty a zákony České republiky právně neplatné. Dodal, že veřejná moc České republiky není oprávněna vydávat, používat ani vyžadovat platidlo, které nesplňuje zákonné podmínky.
14. Podle žalobce není možné zaplatit pojistné bez zákonného platidla. Trval na tom, že bankovky a mince nejsou v souladu se zákony, a proto nejsou zákonným platidlem. Státní znak je podle žalobce důkazem státní autority a bez něj nelze bankovku považovat za „*projev zákonné moci státu*“. Uvedl, že vyhlášky České národní banky nemohou nahradit zákon a platnost bankovek nelze dovozovat z běžné praxe. Správní orgány mají podle žalobce povinnost jednat výhradně v mezích zákona, a pokud přijímají bankovky, které neodpovídají zákonné podobě platidla, jednají mimo rámec zákona. Žalobce konstatoval, že podle § 19 odst. 1 zákona o pojistném se pojistné hradí v měně, nikoli v penězích. Měna je podle žalobce abstraktní jednotka, zatímco peníze jsou její konkrétní forma. Konstatoval, že pokud stát není schopen vydat zákonné peníze, není možná žádná platba v souladu se zákonem.
15. V podání ze dne 16. 12. 2025 žalobce konstatoval, že Česká a Slovenská federativní republika nebyla státem. Poukázal na čl. 12 odst. 2 a 3 a na čl. 22 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, s tím, že povinné odvody nemohou být podřazeny pod ostatní daně, jejichž úprava by náležela republikám. V době schválení zákona o pojistném tak podle žalobce Česká národní rada neměla zákonodárnou působnost v oblasti daně z příjmů ani povinných veřejných odvodů. Příslušné zákony tudíž byly přijaty orgánem, který k tomu nebyl ústavně zmocněn. Z těchto důvodů žalované podle žalobce chybí hmotněprávní titul,

výkaz nedoplatků postrádá zákonný podklad a jakékoli plnění vymožené na jeho základě představuje plnění bez právního důvodu.

16. Žalobce dále zpochybnil pojem fyzická osoba, který zavedl zákon č. 509/1991 Sb., aniž vysvětlil, na základě jaké právní skutečnosti, v jakém okamžiku a jakým mechanismem se konkrétní člověk tímto subjektem stává. Podle žalobce je uvedený pojem vnitřně rozporný, neboť není zřejmé, zda právním subjektem je člověk jako takový, nebo právní konstrukce, která je mu normativně přičítána. Podotkl, že neexistuje žádný mechanismus, kterým by bylo možné tuto identifikaci zpochybnit, přezkoumat či odmítnout. Uvedl, že základní subjekt práva je konstruován normativně, bez vysvětlení mechanismu jeho vzniku a bez možnosti odmítnutí, a to obyčejným zákonem. Podle žalobce přitom není zřejmé, jak tato konstrukce souvisí s ústavním pojetím člověka jako nositele základních práv a lidské důstojnosti. Má-li pojem fyzická osoba povahu právní domněnky, žalobce navrhl, aby ji soud vůči němu neaplikoval, neboť žalobce nebyl nositelem tohoto statusu v právním řádu platném v ČSSR a neexistuje žádný konstitutivní právní akt, kterým by se tohoto statusu výslovně a přezkoumatelně ujal. Pokud pojem fyzická osoba představuje normativní, nevyvratitelnou právní konstrukci základního subjektu práva, žalobce navrhl, aby soud předložil Ústavnímu soudu otázku ústavní konformity § 18 a § 19 občanského zákoníku.
17. V upřesnění žaloby ze dne 2. 2. 2026 žalobce uvedl, že jeho podání ze dne 23. 8. 2025 je žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2025. Současně shrnul své námitky. Poukázal na chybějící zákonný titul pro požadované plnění, které je objektivně nevykonatelné, neboť je požadováno v prostředcích, jež se podle zákona v právním systému nenacházejí. Dále žalobce namítal, že byla užita právní úprava přijatá mimo kompetence České národní rady a že neexistuje právní akt přechodu státního občanství.
18. Žalobce navrhl, aby soud vyslovil nicotnost napadeného rozhodnutí nebo aby je zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované k žalobě

19. Ve svém vyjádření žalovaná uvedla, že žalobce se k výkonu samostatné výdělečné činnosti naposledy přihlásil dne 27. 2. 2012 a zahájil výkon své činnosti od stejného dne. Konstatovala, že žalobce svou činnost vykonává na základě živnostenských oprávnění, je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob a podává daňová přiznání. Žalobce svou samostatnou výdělečnou činnost vykonává jako činnost hlavní a podle § 10 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je účasten pojištění, a proto je povinen odvádět pojistné nebo zálohy na pojistné a doplatek. Vzhledem k tomu, že žalobce své závazky vůči územní správě neuhradil v zákonem stanovené lhůtě, byly mu dluhy na pojistném a penále vyměřovány platebními výměry a výkazy nedoplatků, naposledy výkazem nedoplatků ze dne 29. 5. 2025, který byl potvrzen rozhodnutím o námitkách. Žalovaná podotkla, že pojistné i penále se platí v české měně. Charakteristickým rysem důchodového pojištění v České republice je podle žalované povinná účast na důchodovém pojištění při splnění zákonem stanovených podmínek. Žalobce se jako osoba samostatně výdělečně činná nemůže vyvázat z důchodového pojištění a neplatit nebo přestat platit pojistné nebo se bránit účasti na důchodovém pojištění, a to i kdyby měl dostatečné příjmy k zajištění se ve stáří.
20. Žalovaná dále uvedla, že jí nepřísluší zabývat se otázkou neexistence státního občanství či neexistence zákonného platidla. Dodala, že definice osoby samostatně výdělečně činné není na občanství vůbec vázána. Státní občanství není pro zápis do evidence ani pro plnění

dalších povinností osoby samostatně výdělečně činné rozhodné, a žalobcovy námitky jsou tak irelevantní. Žalovaná současně odkázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2025, č. j. Vol 16/2025-11.

21. Napadené rozhodnutí není podle žalované nicotné. K jeho vydání byla žalovaná příslušná podle § 5 písm. a) bod 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“). Také rozhodnutí o námitkách a výkaz nedoplatků ze dne 29. 5. 2025 byly podle žalované vydány věcně a místně příslušným správním orgánem. Dodala, že všechny zmíněné akty byly vydány oprávněnými úředními osobami a jsou v souladu s platnou právní úpravou.
22. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Žalobcova replika

23. V replice ze dne 19. 4. 2026 žalobce uvedl, že žalovaná ve svém vyjádření nereagovala na žalobní námitky věcně, což je v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu. Žalovaná podle žalobce nepřezkoumala rozhodnutí územní správy v plném rozsahu, neboť se nevypořádala s námitkami žalobce nevypořádala a neprovedla vlastní právní úvahy. Připomněl, že ve správním řízení namítal skutečnosti, které zpochybňují samotný právní základ ukládané povinnosti (existenci zákonného titulu pro požadované plnění, existenci prostředku, ve kterém je plnění požadováno, a pravomoc orgánů veřejné moci). Skutečnost, že žalovaná není oprávněna řešit otázky existence zákonného platidla či jiných právních předpokladů namítaných žalobcem, ji podle žalobce nezabývá povinnosti odstranit pochybnosti podle § 3 správního řádu. Namítal, že žalovaná nevyužila žádný z postupů předvídaných v § 57 správního řádu ani neprovedla vlastní věcné posouzení námitky, kterým by odstranila vzniklé pochybnosti. Námitka objektivní nesplnitelnosti plnění se přitom přímo dotýká vykonatelnosti rozhodnutí a podle žalobce zakládá důvodnou pochybnost o tom, zda je uloženou povinnost vůbec možné splnit. Žalovaná se touto otázkou přesto nezabývala a neodstranila důvodné pochybnosti o základních předpokladech svého rozhodnutí.
24. Odkaz žalované na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 16/2025-11 nemůže podle žalobce nahradit vlastní právní posouzení věci, které žalovaná neprovedla. Konstatoval, že zmíněné usnesení neobsahuje řádné a přezkoumatelné vypořádání jeho konkrétní právní argumentace a nevyplývá z něj, že by se soud zabýval právními otázkami, které žalobce výslovně uplatnil, zejména otázkou právních účinků ústavního zákona č. 101/1990 Sb. ve vztahu k předchozí právní úpravě, ani otázkou významu ponechání názvu „Československá socialistická republika“ v ústavním pořádku po zrušení zákona č. 81/1990 Sb.

Posouzení věci soudem

25. Nejprve soud posoudil tvrzenou nicotnost napadeného rozhodnutí. Podle § 77 odst. 1 správního řádu platí, že *nicotné je rozhodnutí, k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřízený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.*
26. V souvislosti s vymezením pojmu nicotnost soud předně poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*nicotnost [...] představuje specifickou*

kategorii vad správních rozhodnutí. Tyto vady jsou však vzhledem ke své povaze vadami nejzávažnějšími, nejtěžšími a rovněž i nezhojitelnými. [...] nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí. K nicotnosti soud přiblíží z úřední povinnosti“.

27. Nicotnost je tak nezbytné považovat za samostatný právní institut, který je odlišný od institutu nezákonnosti z hlediska právních účinků dotčeného správního aktu. Nezákonné rozhodnutí existuje, je právně závazné, vynutitelné a vychází se z presumpce jeho správnosti, dokud není zrušeno. Naproti tomu nicotnost představuje těžkou, kvalifikovanou vadu rozhodnutí, která je podstatně závažnější než nezákonnost. Proto se na nicotné rozhodnutí vždy hledí jako na neexistující a zdánlivý správní akt, který nezakládá žádné právní následky, nemusí být respektován veřejnou mocí, dokonce ani nesmí být vynucován. Nicotnost nelze zhojit uplynutím času a je možné k ní kdykoli přihlídnout z úřední povinnosti.
28. Soud shledal, že napadené rozhodnutí výše popsány těžkými vadami, pro které by bylo nutno je považovat za neexistující správní akt, netrpí. Žalovaná totiž byla k jeho vydání věcně příslušná podle § 5 písm. a) bodu 4 zákona o sociálním zabezpečení, neboť rozhodovala o žalobcovu odvolání proti rozhodnutí územní správy. Územní správa byla k vydání tohoto rozhodnutí věcně příslušná podle § 6 odst. 3 písm. a) a podle § 104g zákona o sociálním zabezpečení, které ji současně založilo také příslušnost k vydání výkazu nedoplatků. Napadené rozhodnutí ani rozhodnutí územní správy nejsou vnitřně rozporná ani neuskutečnitelná a podkladem pro jejich vydání byl výkaz nedoplatků, který rovněž není nicotný, neboť byl vydán k tomu věcně příslušnou územní správou a nejde o vnitřně rozporný či neuskutečnitelný akt, jak bude rozebráno níže. Soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí není nicotné.
29. Dále se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v tom, že žalovaná se v odůvodnění nevypořádala s jeho konkrétními námitkami. Žalobce sice důvody tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí upřesnil až po lhůtě pro podání žaloby, nicméně soud je povinen se otázkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí zabývat i bez námitek, pokud by tato bránila přezkoumání rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
30. Současně soud směrem k žalobci poznamenává, že požadavky na odůvodnění stanovené v § 68 odst. 3 správního řádu se vztahují k rozhodnutím správních orgánů, nikoli k vyjádřením správních orgánů v soudních řízeních. Žalobcem tvrzené nedostatky vyjádření žalované k žalobě nejsou pro nyní řešenou věc podstatné.
31. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí soud poukazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010,

č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Žalovaná v nyní řešené věci uvedeným požadavkům dostála, neboť z jejího rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění vycházela, jak o nich uvažila a proč neakceptovala jednotlivé odvolací námitky. Současně je třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro chybějící důvody rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v nyní řešené věci nenastala.

32. Žalovaná v napadeném rozhodnutí srozumitelně vysvětlila, z jakého důvodu byl žalobce povinen platit pojistné, resp. zálohy na pojistné a doplatky na pojistném, a že v důsledku řádného neplnění těchto povinností mu vznikla též povinnost platit penále. Tyto dlužné částky pak byly žalobci předepsány ve výkazu nedoplatků ze dne 29. 5. 2025. Námitky, že žalobce není občanem České republiky a že neexistuje zákonné platidlo, označila žalovaná za nedůvodné a irrelevantní, neboť je nelze dávat do souvislosti s výši dlužného pojistného a penále. Žalovaná dále citovala rozhodnou právní úpravu a konstatovala, že žalobce splňoval všechny podmínky pro výkon své činnosti jako osoba samostatně výdělečně činná. Dodala, že není příslušná zabývat se otázkou neexistence státního občanství a zákonného platidla. Žalovaná se vyjádřila také k namítané nicotnosti a nezákonnosti rozhodnutí územní správy. Toto odůvodnění považuje soud s ohledem na níže vysvětlenou účelovost až absurditu žalobcovy argumentace za dostačující. Žalovaná dala v napadeném rozhodnutí jasně najevo, že žalobce svými námitkami nijak relevantně nezpochybnil existenci ani výši svého dluhu. Napadené rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné.
33. Podle § 3 odst. 4 zákona o pojistném platí, že *osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění, a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění. Kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění.*
34. Z § 9 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že *za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost.* Podle odstavce 3 písm. b) téhož ustanovení platí, že *výkonem samostatně výdělečné činnosti podle odstavce 2 písm. a) se rozumí provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona.*
35. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že žalobce provozoval živnost na základě příslušného živnostenského oprávnění. Soud proto ve shodě se žalovanou konstatuje, že žalobce byl osobou samostatně výdělečně činnou ve smyslu § 9 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné jsou přitom podle § 5 odst. 1 písm. e) daného zákona účastny důchodového pojištění. Z toho současně

vyplývá, že žalobce byl (jako osoba samostatně výdělečně činná) v souladu s § 3 odst. 4 zákona o pojistném povinen platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

36. Žalobce však pojistné, resp. zálohy na pojistné a doplatek na pojistném, řádně neplatil, proto územní správa zcela oprávněně vydala výkaz nedoplatků ze dne 29. 5. 2025 i navazující rozhodnutí o námitce, kterým výkaz nedoplatků potvrdila.
37. K žalobcově argumentaci zpochybňující existenci České republiky a jejího občanství soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2025, č. j. Vol 16/2025-11, ze kterého byla vytvořena následující právní věta: „*Popírá-li návrhovateli existenci samostatné České republiky, a tedy i existenci státního občanství tohoto státu, šíří nesmysly.*“ Ve zmíněném usnesení Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*argumentace návrhovatele, založená na popírání existence samostatné České republiky, a tedy i existence státního občanství tohoto státu, je totiž zcela mylná a natolik absurdní, že Nejvyšší správní soud návrhovateli doporučuje, aby se seznámil s relevantními informacemi, ze kterých by získal alespoň elementární znalosti ohledně existence státu, jehož je občanem, a s jejichž vědomím by dále nešířil podobné nesmysly.*“
38. Nejvyšší správní soud připomněl, že „*k vyhlášení samostatného Československého státu došlo dne 28. října 1918 a od tohoto okamžiku kontinuálně existoval až do jeho zániku, ke kterému došlo v důsledku ústavního zákona č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky. Podle jeho čl. 1 uplynutím dne 31. prosince 1992 zaniká Česká a Slovenská Federativní Republika a nástupnickými státy České a Slovenské Federativní Republiky jsou Česká republika a Slovenská republika. Na tento ústavní zákon, přijatý tehdejší Federální shromážděním, navázalo schválení Ústavy České republiky Českou národní radou. Dne 1. ledna 1993 poté nabyl platnosti a účinnosti ústavní zákon ČNR č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, označovaný jako ‚recepční norma‘. V souvislosti s argumentací návrhovatele je také nutno připomenout, že k federalizaci Československé socialistické republiky došlo ústavním zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci. Podle čl. 1 odst. 3 a 4 tohoto ústavního zákona ‚Československou socialistickou republiku tvoří Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika. Obě republiky mají v Československé socialistické republice rovnoprávné postavení. Obě republiky respektují navzájem svou suverenitu i suverenitu Československé socialistické republiky; stejně Československá socialistická republika respektuje suverenitu národních států.‘ Jinými slovy vyjádřeno, Česká republika nevznikla teprve 1. ledna 1993 v důsledku zániku ČSFR, nýbrž existovala (s označením Česká socialistická republika) jako součást federativního státu již od roku 1969. Návrhovatel se také dopouští omylu, když z různých názvů státu dovozuje, že Česká a Slovenská Federativní Republika představovala ‚fiktivní entitu‘, protože ústavní zákon č. 542/1992 Sb. ‚neobsahuje jedinou zmínku o zrušení Československé socialistické republiky jako státu. Československá socialistická republika tedy jako stát de iure nadále existuje, neboť zánik státu musí být právně řádně ukončen a potvrzen, což se nestalo.‘ Jak se totiž podává ze shora uvedeného, tímto ústavním zákonem nemohla zaniknout Československá socialistická republika prostě proto, neboť stát takového názvu již neexistoval. Ústavním zákonem č. 81/1990 Sb., o změně názvu Československé socialistické republiky, byl totiž název ‚Československá socialistická republika‘ změněn na ‚Československá federativní republika‘ (čl. I) a poté byl ústavním zákonem č. 101/1990 Sb., o změně názvu Československé federativní republiky, název ‚Československá federativní republika‘ změněn na ‚Česká a Slovenská Federativní Republika‘ v jazyce českém a ‚Česká a Slovenská Federatívna Republika‘ v jazyce slovenském; obě znění jsou rovnocenná. Opakovaně řečeno, stále se jednalo o stejný stát, pouze se lišil jeho název.“*

39. Vycházej ze shora uvedeného Nejvyšší správní soud uzavřel, že „*navzdory přesvědčení navrhovatele Česká republika jako samostatný, demokratický a právní stát existuje, je uznávána mezinárodním společenstvím a disponuje rovněž státními občany*“. S tímto závěrem se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje jej za naprosto vyčerpávající odpověď na žalobcovu argumentaci zpochybňující existenci samostatné České republiky a státního občanství jejích občanů. Žalobcovy výhrady k citovanému usnesení pokládá soud jen za další nesmyslné konstrukce vedené žalobcovou účelovou snahou vyhnout se povinnosti placení pojistného. Příslušné námitky včetně námitek směřujících proti oprávněným úředním osobám územní správy a žalované tudíž nejsou důvodné a žalobcem navržené dokazování je nadbytečné.
40. Žalobcova navazující argumentace o údajné vadnosti občanských průkazů a jiných dokladů včetně rodných listů se míjí s podstatou nyní řešené věci. Žalobcovo tvrzení o neexistenci státního občanství České republiky bylo vyvráceno. Jeho požadavek, aby správní orgány prokázaly, že oprávněné úřední osoby splňují podmínky stanovené služebním zákonem, považuje soud za šikanózní, vedený žalobcovou snahou vytvářením nesmyslných konstrukcí se vyhnout placení pojistného. Toliko na okraj soud poznamenává, že nespátňuje nic protizákonného v tom, že vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, zavádí v § 10 odst. 3 pro označení pohlaví zkratky „M“ a „F“. Jedná se toliko o technické provedení zápisu příslušného údaje do matričních dokladů, což prováděcí vyhláška nepochybně upravit může.
41. Soud nepřisvědčil ani žalobcovu názoru, že občanské průkazy a jiné doklady včetně rodných listů nejsou veřejnými listinami. Bez ohledu na znění žalobcem zdůrazňovaných § 567 a § 568 občanského zákoníku, jsou občanské průkazy veřejnými listinami, neboť tak stanoví § 2 odst. 1 zákona č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech. Podobné ustanovení obsahují také právní předpisy upravující další doklady totožnosti. Nejedná se přitom o vyvratitelnou domněnku, jak tvrdí žalobce. Jím formulovaná účelová a nesmyslná právní konstrukce navíc nijak nevyvrací, že občanské průkazy a další doklady mají povahu veřejných listin. Rodné listy jsou pak veřejnými listinami na základě § 81 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, a splňují též požadavky žalobcem zmiňovaného § 134 o. s. ř.
42. Za situace, kdy Česká republika existuje a žalobce je jejím občanem, nepovažuje soud za relevantní žalobcovo účelové tvrzení, že registraci u územní správy provedl pod vlivem omylu o právním základu České republiky a v domněnku, že je jejím občanem, resp. že tak neučinil dobrovolně. Žalobcovu představu, že by jeho registrace mohla být z tohoto důvodu neplatná, shledal soud zcela absurdní.
43. Soud nesdílí žalobcovo přesvědčení, že v době schválení zákona o pojistném neměla Česká národní rada zákonodárnou působnost v oblasti daně z příjmů ani povinných veřejných odvodů. Soud připomíná, že kromě již výše zmíněné recepční normy (ústavní zákon č. 4/1993 Sb.) vydala Česká národní rada také usnesení č. 5/1993 Sb., podle kterého „*Česká národní rada vychází z toho, že žádný výklad stávajících právních norem nepřipouští zpochybnění kontinuity zákonodárné moci, jejíž nositelkou je ve smyslu tohoto ústavního zákona Česká národní rada*“. Soud proto nemá pochybnosti o tom, že Česká národní rada měla pravomoc přijmout zákon o pojistném. Žalobcova snaha tuto pravomoc zpochybnit je jen dalším projevem jeho úsilí vyhnout se placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, tj. vyhnout se plnění svých zákonných povinností osoby samostatně výdělečně činné.

44. Podobně účelová (až absurdní) a pro nyní řešenou věc bezpředmětná je také žalobcova argumentace zpochybňující pojem fyzická osoba. Soud neshledal v tomto pojmu a jeho užití v § 18 a § 19 občanského zákoníku nic protiústavního, a proto nepřistoupil k předložení věci Ústavnímu soudu postupem podle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky.
45. K námitkám zpochybňujícím existenci zákonného platidla soud poukazuje na platné znění zákona č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o užívání státních symbolů“). Podle jeho § 1 odst. 2 platí, že *státní symboly lze užívat jen vhodným a důstojným způsobem*. Z § 2 odst. 1 písm. o) daného zákona vyplývá, že státní znak je oprávněna užívat Česká národní banka.
46. Podle § 3 odst. 1 zákona o užívání státních symbolů platí, že *velký státní znak*
- a) *je součástí závěsného odznaku starostů,*
 - b) *je součástí zevního označení služebních stejnokrojů zaměstnanců a příslušníků oprávněných osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. e) a příslušníků oprávněných osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. i) a k), v rozsahu a způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem,*
 - c) *se užívá k vyznačení státních hranic České republiky,*
 - d) *se vyobrazuje na průkazech vydávaných správními úřady České republiky, stanoví-li tak zvláštní právní předpis,*
 - e) *se vyobrazuje na bankovkách, cenných papírech a jiných ceninách České republiky,*
 - f) *se vyobrazuje na sbírkách rozhodnutí Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu vydávaných těmito soudy podle zvláštních právních předpisů,*
 - g) *se užívá k zevnímu označení dresu sportovců reprezentujících Českou republiku.*
47. Zmíněný zákon tedy v naposledy citovaném ustanovení rozlišuje mezi užíváním velkého státního znaku a jeho vyobrazením. V případě užívání lze souhlasit se žalobcem v tom, že by státní znak měl odpovídat jeho podobě upravené v zákoně o státních symbolech. V souvislosti s bankovkami a jinými ceninami dané ustanovení hovoří však nehovoří o užívání, nýbrž o vyobrazení. Zobrazení státního znaku na bankovkách a jiných ceninách tak nemusí být zcela přesné a umožňuje umělecké ztvárnění. Na rozdíl od žalobce proto soud uzavírá, že bankovky a mince vydané Českou národní bankou jsou v souladu s § 16 zákona o České národní bance zákonnými penězi. Ani námitka zpochybňující existenci zákonného platidla proto není důvodná. Zcela lichá je pak i žalobcova argumentace o nemožnosti bezhotovostního placení.
48. Soud uzavírá, že žalobu vyhodnotil v mezích řádně a včas uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
49. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a procesně úspěšné žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 25. května 2026

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
předseda senátu